

Irodalom és populáris kultúra A népi kultúra és a kora újkori irodalom

Kedd 10.00–11.30

Förköli Gábor

gabor.forkoli@gmail.com

415-ös szoba

Fogadóóra: Hétfő 14.00-15.30

Követelmények: 15–20 perces kiselőadás és zárthelyi dolgozat

Tematika

I. Bevezetés

1. Peter BURKE, *Népi kultúra a kora újkori Európában*, ford. BÉRCZES Tibor, Bp., Századvég, 1991, 11–110.

II. Karneváli világ: szubverzív testkép és nyelvhasználat

2. Mihail BAHTYIN, *François Rabelais művészete, a középkor és a reneszánsz népi kultúrája*, ford. KÖNCZÖL Csaba, RAINCSÁK Réka, Bp., Osiris, 2002, 9–70; 158–212; 325–393; KÜLLŐS Imola, *Közköltészet és népköltészet: A XVII–XIX. századi magyar világi közköltészet összehasonlító műfaj-, szüzsé- és motívumtörténeti vizsgálata*, Bp., L'Harmattan, 2004 (Szóhagyomány), 85–103 (Szertartásparódiák c. fejezet).

3. François Rabelais, *Pantagruel* (lehetőleg Gulyás Adrienn fordításában)

4. François Rabelais, *Gargantua* (lehetőleg Gulyás Adrienn fordításában)

5. *Salamon és Markalf: NÉVTELEN, Salamon királynak, az Dávid király fiának Markalffal való tréfabeszédeknek rövid könyve = Magyar elbeszélők: 16–18. század*, vál. GYENIS Vilmos, S. SÁRDI Margit, Bp., Szépirodalmi, 1986 (Magyar remekírók), 40–74.

6. Ilosvai Selymes Péter, *Toldi*

III. Hiedelmek és könyves kultúra

7. Carlo GINZBURG, *A sajt és a kukacok: Egy XVI. századi molnár világképe*, ford. GALAMB György János, Bp., Európa 2011, 19–70, 76–83, 94–183 (Bevezető, 1-3., 6. és 9–28. fejezet).

8. Kalendáriumok – a populáris ismeretszerzés médiuma: DUKKON Ágnes, *Régi magyarországi kalendáriumok európai háttérben*, Bp., ELTE Eötvös Kiadó, 2003, 43–57, 145–181 vagy Uő., *A könyves kultúra és a kalendárium-műfaj kapcsolata a 16–18. századi Közép-Európában*, MKSz, 120 (2004), 119–130; SZ. KRISTÓF Ildikó, *A távoli Másik szövegekben és képekben a kora újkori Magyarországon: historia naturalis és antropológia a nagyszombati kalendáriumokban 1676–1709 (1745)*, Ethno-Lore: a Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatóintézetének Évkönyve, 32 (2015), 11–68.

9. A boszorkányperek mögött rejlő népi kultúra: SZ. KRISTÓF Ildikó, „Istenenes könyvek – ördögös könyvek”: *Az olvasási kultúra nyomai kora újkori falvainkban és mezővárosainkban a*

boszorkánypercek alapján, Népi kultúra – Népi társadalom: A Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatóintézetének Évkönyve, 18 (1995), 67–104.

10. ERDÉLYI Zsuzsanna, *Hegyet hágék, lőtőt lépék: Archaikus népi imádságok*, Bp. Magvető, 1976 (más kiadások is), *Bevezetés*, 1–6, 13–16. sz. imádságok.

11. A népkönyv – *Fortunatus históriája: Az Fortunatusról íratott igen szép nyájas beszédű könyvecske = Fortunatus és Magelónia históriája*, s.a.r. NEMESKÜRTY István, Bp., Szépirodalmi, 1984 (Magyar Ritkaságok), 23–195.

IV. A közköltészet fogalma

12. MARÓT Károly, *A népköltészet elmélete és magyar problémái*, Bp., szerzői kiadás, 1949; VADERNA Gábor, *A közköltészet kutatása és az irodalomtörténet = Doromb 3.: Közköltészeti tanulmányok*, szerk. CSÖRSZ Rumen István, Bp., Reciti, 2014, 13–50.

13. Néhány példa a közköltészet szüzséire – házastársak veszekedése, nemzetiségcsúfolók: KÜLLÖS, *Közköltészet és népköltészet, i.m.*, 65–85, 168–195; RMKT XVIII/4 (Közköltészet 1. Mulattatók), 38–41. sz., 101–109. sz.